



به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی اتاق عمل

طرح درس نظری (Course plan)

شماره درس: 514356

نیمسال تحصیلی: اول 1405-1406

مکان برگزاری: کلاس شماره 14

شماره تماس: 03137927502

مکان و زمان حضور در دفتر کار: دانشکده پرستاری و مامایی - طبقه اول - شماره اتاق 149 (طبق برنامه حضورنصب شده پشت درب)

Email: F.Moshtaghi@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: سرکار خانم دکتر اعرابی، سرکار خانم مشتاقی، جراحان محترم گروه آموزشی جراحی اطفال و نوزادان و اساتید محترم گروه بیهوشی دانشکده پزشکی.

شرح درس:

در این واحد تئوری دانشجویان با مفاهیم کلی، تکنیک های جراحی اتاق عمل اطفال، زمان مناسب اعمال جراحی در کودکان، وظایف تکنولوژیست جراحی در نقش کمک اول یا دوم جراح، اصول بیهوشی کودکان، اصول مراقبتی قبل، حین و بعد از اعمال جراحی اطفال آشنا می گردد.

هدف کلی برنامه درس:

آشنایی با تکنولوژی جراحی در جراحی اطفال در سه حیطه دانشی، نگرشی و مهارتی

اهداف اختصاصی:

در پایان این درس انتظار می رود فراگیران قادر باشند:

الف) اهداف اختصاصی در حیطه دانشی:

- ✓ اندیکاسیون های جراحی کودکان را نام ببرد.
- ✓ ویژگی های تکاملی کودکان را توضیح دهد.
- ✓ مراقبت های نوزاد تازه متولد شده را بشناسد.
- ✓ مفاهیم کلی در بیماری های جراحی ناهنجاری ها و نواقص جداری (امفالوسل، گاستروشزی، اسپینابیفیدا، مننگوسل و مننگو میلوسل، فتق دیافراگم، فتق طناب نافی، فتق اینگوئینال) و تکنیک های جراحی مربوطه را توضیح دهد.
- ✓ مفاهیم کلی در بیماری های جراحی ناهنجاری های سیستم ادراری (UPJO, UUUO, VUR, PUV, اپیسپادیازیس، هیپوسپادیازیس، اکستروفری مثانه، ختنه، ارکیوپکسی) و تکنیک های جراحی مربوطه را با 20 درصد خطا توضیح دهد.

- ✓ مفاهیم کلی در تومورهای نیازمند جراحی در کودکان (ویلمز، نوروبلاستوما، هیپاتوبلاستوما، تراتوما، لنفوما) و همانژیوم را تعریف کند.
- ✓ زمان مناسب عمل هر عمل جراحی مربوط به کودکان را توضیح دهد.
- ✓ تکنیک های جراحی مربوط به تومورهای نیازمند به جراحی را با 5 درصد خطا توضیح دهد.
- ✓ تکنیک های جراحی مربوطه در آنومالی های اندام، اختلاف طولی اندام، پلی داکتیلی، سینداکتیلی، آپاندکتومی، مگاکولون را با 5 درصد خطا توضیح دهد.
- ✓ مفاهیم کلی در بیماری های جراحی ناهنجاری ها و نواقص دستگاه گوارش (آترزی مری، دئودنوم، روده باریک، کلون، انواژیناسیون، بزوار (Bezoars)، آترزی مجاری صفراوی، آنوس بسته، HPS)، زمان مناسب عمل و تکنیک های جراحی مربوطه را با 20 درصد خطا توضیح دهد.
- ✓ Premedication و انواع القاء بیهوشی در کودکان تحت عمل جراحی را توضیح دهد.
- ✓ داروهای بیهوشی در کودکان تحت عمل جراحی را بیان کند.
- ✓ مراقبت های قبل از عمل جراحی در کودکان: مراقبت ها و مداخلات قبل از عمل در رابطه با متابولیسم و تغذیه، تعادل مایعات و الکترولیت ها، دمای بدن، عفونت و درد را توضیح دهد.
- ✓ مراقبت های حین عمل جراحی در کودکان در رابطه با متابولیسم و تغذیه، تعادل مایعات و الکترولیت ها، دمای بدن، عفونت و درد را توضیح دهد.
- ✓ مراقبت های بعد عمل جراحی در کودکان در رابطه با متابولیسم و تغذیه، تعادل مایعات و الکترولیت ها، دمای بدن، عفونت و درد را توضیح دهد.

ب) اهداف اختصاصی در حیطه نگرشی:

- ✓ نسبت به مباحث مرتبط با ایمنی بیمار در طی جراحی اطفال نگرش مسئولانه نشان دهد.
- ✓ برای رعایت اصول استریلیتی در طی جراحی اطفال ارزش قائل شود.
- ✓ به وقت کلاس ارزش قائل شود.
- ✓ در رعایت قوانین کلاس متعهدانه عمل کند.
- ✓ به اهمیت و تفاوت جراحی های اطفال با سایر جراحی ها توجه نشان دهد.
- ✓ به کار تیمی در اتاق عمل جراحی اطفال اهمیت دهد.
- ✓ در فرآیند یاددهی-یادگیری مشوق دوستان خود باشد.
- ✓ روحیه مسئولیت پذیری خود را در حین آماده سازی تجهیزات تقویت کند.
- ✓ احترام و همدلی خود را نسبت به اطفال و نوزادان در مراحل قبل و بعد از عمل جراحی نشان دهد.
- ✓ نگرش مثبت نسبت به استفاده از تکنولوژی های نوین جراحی (لاپاروسکوپی، آندوسکوپی و ...) را در خود ایجاد کند.
- ✓ حرفه ای گرایی مانند رفتار اخلاقی، مسئولیتهای قانونی و پایبندی به استانداردهای حرفه ای را مورد توجه قرار دهد.
- ✓ علاقه مندی به یادگیری مستمر نحوه ارزیابی و تدابیر برای موارد جراحی اطفال و به روز رسانی دانش را ابراز کند.

ج) اهداف اختصاصی در حیطه مهارتی:

- ✓ ابزار و تجهیزات مورد نیاز در جراحی اطفال را شناسایی و آماده کند.
- ✓ اصول آسپتیک حین کار در اتاق عمل جراحی اطفال را به طور صحیح اجرا کند.
- ✓ در برخورد با بیمار و تیم جراحی رفتار حرفه ای نشان دهد.

- ✓ به جراح در مراحل مختلف عمل جراحی کمک موثر کند.
- ✓ در مراقبت از اطفال و نوزادان در مراحل قبل، حین و پس از جراحی مشارکت فعال داشته باشد.
- ✓ عملکرد مبتنی بر شواهد را از طریق مطالعه مقالات جدید در ارتباط با مراقبت از بیمار متناسب با موضوع درس به کار ببندد.
- ✓ فعالانه در بحث های گروهی و فعالیتهای کلاسی پیرامون کاربرد موارد جراحی در جراحی اطفال و اصول مراقبت از بیمار با هدف ارتقاء دانش جمعی و تبادل تجربه مشارکت کند.

روش تدریس :

این واحد نظری به صورت حضوری برنامه ریزی شده است و در صورت ایجاد شرایط خاص طبق نظر آموزش به صورت آنلاین یا آنلایین برگزار خواهد شد.

در جلسات حضوری از روش های سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)، روش یادگیری مبتنی بر مورد (case based learning) یا کلاس درس وارونه استفاده می گردد.

در صورت برگزاری جلسات آنلاین و آنلایین؛ در جلسات آنلایین از روش یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، کوئیز و تکلیف در سامانه نوید و در جلسات آنلایین از روش های سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ)، یادگیری مبتنی بر مورد (case based learning) و یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی استفاده خواهد شد.

از ابزار کامپیوتر، ویدئوپروژکتور، مژیک و وایت برد، لبتاب، اینترنت و پلتفرم های آموزش مجازی بر حسب نیاز در تدریس این دوره استفاده خواهد شد.

وظایف فراگیران :

1. در جلسات حضوری/ آنلایین با رعایت نظم کلاسی به موقع حضور داشته باشد.
2. حضور فعال در کلاس های حضوری/ آنلایین (مشارکت در پرسش و پاسخ ها)
3. انجام فعالیتهای یادگیری نظیر انجام تکلیف (حضوری/ آنلایین)، شرکت در آزمون و شرکت در بحث های گروهی و پاسخ دهی سوالات به منزله فعالیت کلاسی محسوب می شود.
4. شرکت در آزمون های مجازی، آزمونک های کلاسی و پایان ترم الزامی است.
5. در صورت تمایل دانشجویان می توانند با راهنمایی مدرس هرگونه فعالیت جانبی (یافتن مقالات علمی مربوط به مباحث درسی و ...) را انجام دهند. در صورت فعالیت اضافی دانشجو به نمره کل اضافه می شود. زمان تحویل تکالیف حداکثر تا پایان آخرین جلسه کلاس می باشد.
6. تغییر ساعت کلاس تنها در شرایط خاص و با هماهنگی نماینده محترم با مدرس، مسئول درس، مدیر گروه و مسئول آموزش دانشکده امکان پذیر خواهد بود.

قوانین و مقررات کلاس (در جلسات حضوری، آنلایین و آنلایین):

- آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرایی (موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای) رعایت گردد.
 - بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است.
- الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.
- ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از $\frac{4}{17}$ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:
- | | |
|------------------------|------------|
| - یک جلسه غیبت غیرموجه | قابل بخشش |
| - دو جلسه غیبت غیرموجه | کسر 1 نمره |

- سه جلسه غیبت غیرموجه کسر 2 نمره

- چهار جلسه غیبت غیرموجه کسر 4 نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف 2 نمره کسر نماید.

بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (4/17) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبتها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

- سیاست های مسئول درس در مورد تاخیر و هرگونه تخطی از آیین نامه انضباطی دانشجویان در کلاس درس:
 - دانشجویان موظف هستند در زمان مقرر در کلاس حضور یابند و در صورت تأخیر، منطبق با سیاست های انضباطی برخورد می شود.
 - هرگونه رفتار نامناسب، صحبت های نامربوط، استفاده نادرست از وسایل الکترونیکی، یا ایجاد مزاحمت در کلاس ممنوع است.
 - دانشجویان باید احترام متقابل با استاد و هم کلاسی ها را رعایت کنند.
 - موارد تخطی از سیاست های انضباطی ممکن است منجر به تذکر کتبی، کاهش نمره، یا در موارد جدی تر، ارجاع به مراجع ذی ربط در دانشگاه شود.

نحوه ارزشیابی دانشجویان و نمره دهی:

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
1	مشارکت فعال در فعالیتهای کلاسی، انجام تکالیف، بحث های آموزشی و آزمون کلاسی	2
2	حضور و غیاب	2
3	امتحان پایان ترم	16
جمع		20

منابع اصلی:

1. Nancymarie Phillips, Anita Hornacky. Berry & Kohn's Operating Room Technique, 15th ed. Mosby: 2024.

2. جان سی روتروک، مراقبت از بیمار در جراحی الکساندر، بخش 10، جراحی اطفال، مترجم: لیلا ساداتی و همکاران، ویراست شانزدهم، 2019، جامعه نگر، تهران.

3. اصول جراحی شوارتز، ویراست یازدهم، جلد پنجم، فصل 39: جراحی اطفال، زیر نظر: پروفیسور محمدرضا کلانتر معتمدی و همکاران، 2019، نشر بابازاده و اشراقیه، تهران.

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

1. Shirley M.Tighe, Instrumentation for the operating room, eighth edition, Elsevier Mosby, unit10: pediatric surgery.

2. تکنولوژی جراحی اطفال. لیلا ساداتی، احسان گلچینی، ساناز توکلی. 1403، جامعه نگر، تهران.

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس: تکنولوژی جراحی اطفال و نوزادان شماره درس: 514356 نیمسال: اول 1405-1406 روز و ساعت برگزاری: یکشنبه ها 14-16، هشت هفته دوم مکان برگزاری: کلاس شماره 14 دانشکده پرستاری مامایی					
ردیف	تاریخ	عنوان جلسه	نوع جلسه	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس/ فعالیت یادگیری	مدرس
1	1405/8/24 یکشنبه 14-16	اندیکاسیون های جراحی کودکان، مروری بر ویژگی های تکاملی کودکان	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مروری بر موضوعات جلسه	خانم دکتر اعرابی
2	1405/9/1 یکشنبه 14-16	مراقبت های قبل، حین و بعد از عمل جراحی در کودکان: مراقبت ها و مداخلات قبل از عمل در رابطه با متابولیسم و تغذیه، تعادل مایعات و الکترولیت ها، دمای بدن، عفونت و درد	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مروری بر موضوعات جلسه	خانم دکتر اعرابی
3	1405/9/8 یکشنبه 14-16	مفاهیم کلی، زمان مناسب عمل و تکنیک های جراحی مربوطه در بیماری ها، ناهنجاری ها و نواقص جداری (امفالوسل، گاستروشی، اسپینابیفیدا، مننگوسل و مننگومیلوسل، فتق طناب نافی، فتق اینگوئینال)	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مروری بر موضوعات جلسه	خانم مشتاقی
4	1405/9/15 یکشنبه 14-16	Premedication، انواع القاء و داروهای بیهوشی در کودکان تحت عمل جراحی	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مروری بر موضوعات جلسه	آقای دکتر شفا
5	1405/9/22 یکشنبه 14-16	مفاهیم کلی، زمان مناسب عمل و تکنیک های جراحی مربوطه در بیماری ها و ناهنجاری های سیستم ادراری (UPJO، UUUJO، VUR، PUV، اپیسپادیازیس، هیپوسپادیازیس، اکستروفی مثانه، ختنه و ارکیوپکسی)	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مروری بر موضوعات جلسه	آقای دکتر امید
6	1405/9/29 یکشنبه 14-16	مفاهیم کلی، زمان مناسب عمل و تکنیک های جراحی مربوطه در آنومالی های اندام (اختلاف طولی اندام، پلی داکتیلی، سینداکتیلی)، مگاکولون، آپاندکتومی، CDH	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مروری بر موضوعات جلسه	آقای دکتر رفیعی
7	1405/10/6 یکشنبه 14-16	مفاهیم کلی، زمان مناسب عمل و تکنیک های جراحی مربوطه در بیماری های جراحی ناهنجاری ها و نواقص دستگاه گوارش (آترزی مری، دئودنوم، روده باریک، کلون، انواژیناسیون، بزوار (Bezoars)، آترزی مجاری صفراوی، آنوس بسته، HPS)	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مروری بر موضوعات جلسه	آقای دکتر رحیمی
8	1405/10/13 یکشنبه 14-16	مفاهیم کلی، زمان مناسب عمل و تکنیک های جراحی مربوطه در تومورهای نیازمند جراحی در کودکان (ویلمز، نوروبلاستوما، هپاتوبلاستوما، تراتوما، لنفوما)، همانژیوم	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مروری بر موضوعات جلسه	آقای دکتر رحیمی

لینک کلاس مجازی: <https://meet.mui.ac.ir/opped/>

تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزش